

Smjernice kojima se izmjenjuju smjernice EBA/GL/2021/02

---

o dubinskoj analizi stranaka i
čimbenicima koje bi kreditne i financijske
institucije trebale uzeti u obzir pri
procjeni rizika od pranja novca i
financiranja terorizma koji je povezan s
pojedinačnim poslovnim odnosima i
povremenim transakcijama („Smjernice o
čimbenicima rizika od pranja novca i
financiranja terorizma”) u skladu s
člankom 17. i člankom 18. stavkom 4.
Direktive (EU) 2015/849

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
2. Smjernicama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo EU-a trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela utvrđena u članku 4. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice ponajprije upućene institucijama.

Zahtjevi izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena odnosno namjeravaju li se uskladiti s ovim smjernicama ili u suprotnome navesti razloge za neusklađenost do 28.08.2024. U slučaju izostanka obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na EBA-inom mrežnom mjestu s naznakom „EBA/GL/2024/01”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inom mrežnom mjestu u skladu s člankom 16. stavkom 3.

---

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Adresati

5. Ove su smjernice upućene kreditnim i financijskim institucijama definiranim u članku 3. stavcima 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849² i nadležnim tijelima definiranim člankom 4. stavkom 2. točkom iii. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

---

²Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL 141, 5.6.2015., str. 73.-117.).

3. Provedba

Datum početka primjene

- Ove se smjernice primjenjuju od 30. prosinca 2024.

4. Izmjene

(i) Izmjena naslova smjernica

7. Naslov smjernica zamjenjuje se sljedećim:

„Smjernice EBA/2021/02 o dubinskoj analizi stranaka i čimbenicima koje bi kreditne i financijske institucije trebale uzeti u obzir pri procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji je povezan s pojedinačnim poslovnim odnosima i povremenim transakcijama („Smjernice o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma“) na temelju Direktive (EU) 2015/849“

(ii) Izmjene u dijelu „Predmet, područje primjene i definicije“

8. U stavku 12. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Osim ako je drugačije naznačeno, pojmovi korišteni i utvrđeni u Direktivi (EU) 2015/849 i Uredbi (EU) 2023/1113 imaju isto značenje u ovim smjernicama.“ Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

9. U stavku 12. brišu se točke f) i m).

(iii) Izmjene smjernice 1.: Procjene rizika: ključna načela za sva društva

10. U smjernici 1.7. dodaje se sljedeća točka:

„d) Ako društvo uvodi nove proizvode, usluge ili poslovne prakse ili ih znatno mijenja, uključujući ako uvodi novi kanal isporuke ili primjenjuje inovativnu tehnologiju kao dio svojeg okvira sustava i kontrola rizika od pranja novca / financiranja terorizma (SPNFT), trebalo bi procijeniti izloženost riziku od pranja novca / financiranja terorizma prije uvođenja tih proizvoda, usluga ili poslovnih praksi. Ako ti proizvodi, usluge ili poslovne prakse imaju značajan utjecaj na izloženost društva riziku od pranja novca i financiranja terorizma, društvo bi tu procjenu trebalo uzeti u obzir u svojoj procjeni rizika na razini cijelog poslovanja provedenoj u skladu s člankom 8. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849 i svojim politikama i postupcima.“

(iv) Izmjene smjernice 2.: Utvrđivanje čimbenika rizika od pranja novca / financiranja terorizma

11. U smjernici 2.4. točka b) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„b) Je li stranka ili stvarni vlasnik povezan sa sektorima koji su povezani s višim rizikom od pranja novca / financiranja terorizma, primjerice određeni pružatelji novčanih usluga, ponuditelji usluga povezanih s kryptoimovinom navedeni u smjernicama 9.20. i 9.21., kockarnice ili trgovci plemenitim metalima?“

(v) Izmjene smjernice 4.: Mjere dubinske analize stranke koje su dužna primjenjivati sva društva

12. U smjernici 4.29. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„4.29. Kako bi ispunila svoje obveze na temelju članka 13. stavka 1. Direktive (EU) 2015/849, ako se poslovni odnos pokreće, uspostavlja ili provodi na daljinu ili se provodi povremena transakcija na daljinu u skladu sa EBA-inim Smjernicama (EBA/GL/2022/15) o korištenju rješenja za uvođenje stranaka na daljinu prema članku 13. stavku 1. Direktive (EU) 2015/849, društva bi trebala:”

13. Smjernica 4.35. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„4.35. Ako je vanjski pružatelj društvo s poslovnim nastanom u zemlji izvan EU-a, društvo bi trebalo osigurati da razumije pravne i operativne rizike te povezane zahtjeve u vezi sa zaštitom podataka i da djelotvorno smanjuje te rizike. Društvo bi također trebalo osigurati brzi pristup relevantnim podatcima i informacijama o stranci kada je to potrebno, uključujući i u slučaju raskida ugovora o eksteralizaciji.”

14. U smjernici 4.60. točka a) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„a) razlikuju se od transakcija koje bi društvo obično očekivalo na temelju svojeg znanja, o poslovnom odnosu sa strankom ili kategoriji kojoj stranka pripada, bilo u pogledu iznosa, učestalosti, složenosti ili slično, uključujući kada su transakcije veće ili učestalije od uobičajenog ili kada transakcije obuhvaćaju manje, ali neuobičajeno učestale iznose, ili ako postoje uzastopne transakcije bez očite ekonomske opravdanosti, kao što su podijeljene transakcije kako bi se zaobišlo obveze izvješćivanja ili uskladilo neuobičajene transakcije s uobičajenim očekivanim ponašanjem i obrascima koji su potkrijepljeni informacijama prikupljenima tijekom postupka uvođenja u sustav i kontinuiranog praćenja poslovnog odnosa.”

15. U smjernici 4.61. točka a) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„a) poduzimanje opravdanih i odgovarajućih mjera u svrhu razumijevanja pozadine i svrhe tih transakcija, primjerice utvrđivanjem izvora i odredišta sredstava ili kriptoimovine odnosno prikupljanjem dodatnih informacija o poslovanju stranke kako bi se utvrdila vjerojatnost provedbe takvih transakcija za tu stranku; i”

16. U smjernici 4.74. točka b) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„b) hoće li ručno pratiti transakcije ili će se koristiti automatiziranim sustavom za praćenje transakcija. Društva koja obrađuju velik broj transakcija ili vrlo učestale transakcije trebala bi razmotriti uspostavu automatiziranog sustava za praćenje transakcija”

17. U smjernici 4.74. dodaje se sljedeća točka:

„d) je li upotreba naprednih analitičkih alata, kao što su alati za analizu distribuiranog zapisa ili lanca blokova, nužna s obzirom na rizik od pranja novca i financiranja terorizma povezan s poslovanjem društva i s pojedinačnim transakcijama stranaka društva.”

(vi) Izmjene smjernice 6.: Obuka

18. U smjernici 6.2. točka c) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„c) kako prepoznati sumnjive ili neobične transakcije i aktivnosti, uzimajući u obzir specifičnu prirodu njihovih proizvoda i usluga, te kako postupiti u takvim slučajevima”

19. U smjernici 6.2. dodaje se sljedeća točka:

„d) kako upotrebljavati automatizirane sustave, uključujući napredne analitičke alate, za praćenje transakcija i poslovnih odnosa te kako tumačiti ishode tih sustava i alata.”

(vii) Izmjene smjernice 8.: Sektorske smjernice za korespondentne odnose

20. U smjernici 8.6. točka d) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„d) respondent u značajnoj mjeri posluje sa sektorima koji su povezani s višim razinama rizika od pranja novca i financiranja terorizma. Primjerice, respondent vodi:

- i. poslovanje velikog opsega u području novčanih pošiljaka
- ii. poslovanje u ime određenih pružatelja usluga novčanih pošiljaka ili mjenjačnica
- iii. poslovanje u ime ili sa subjektima koji nude usluge povezane s kriptoinovinom, koji nisu pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom uređenih Uredbom (EU) 2023/1114³, na koje se primjenjuje regulatorni i nadzorni sustav za SPNFT koji je manje pouzdan od sustava predviđenog Direktivom (EU) 2015/849 ili ne podliježe nikakvim obvezama SPNFT-a
- iv. poslovanje velikog opsega u ime pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, za koje je poslovni model usmjeren na dokazivanje proizvoda i usluga opisanih u smjernici 21.3.(d)
- v. poslovanje s nerezidentima ili
- vi. poslovanje u valuti koja nije valuta države u kojoj ima sjedište.”

21. U smjernici 8.6. dodaje se sljedeća točka:

„h) IBAN računa koji osigurava respondentni pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ako od stranaka prima sredstva u službenoj valuti⁴, a taj račun glasi na ime i u vlasništvu je društva koje nije društvo respondentnog pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili nije povezano s respondentnim pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom na bilo koji poznati način.”

---

³Uredba (EU) 2023/1114 o tržištima kriptoinovine i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937

⁴ U članku 3. točki 8. Uredbe (EU) 2023/1114 službena valuta definira se kao službena valuta određene zemlje koju izdaje središnja banka ili drugo monetarno tijelo.

22. U smjernici 8.8. dodaje se sljedeća točka:

„d) respondent ne može s dovoljnom razinom sigurnosti provjeriti da njegove stranke nemaju sjedište u jurisdikcijama navedenima u točki a) smjernice 8.8., među ostalim provjerom adresa internetskog protokola (IP) svojih stranaka ili na drugi način, u okolnostima u kojima to propisuju politike i postupci respondenta.”

23. U smjernici 8.17. točke a) i c) zamjenjuju se sljedećim:

„a) prikupljanje dovoljno informacija o respondentnoj instituciji radi potpunog razumijevanja prirode poslovanja respondenta kako bi se utvrdio opseg u kojem poslovanje respondenta izlaže korespondenta višem riziku od pranja novca. To bi trebalo uključivati poduzimanje koraka za razumijevanje i procjenu rizika prirode respondentove baze stranaka, ako je potrebno, postavljanjem pitanja respondentu o njegovim strankama i vrsti aktivnosti koje respondent namjerava obavljati putem korespondentnog računa ili, ako je to relevantno, o vrsti kriptoinovine koju će respondentni pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom obavljati putem korespondentnog računa”

„c) procjenu kontrola SPNFT respondentne institucije. To podrazumijeva da bi korespondent trebao provesti kvalitativnu procjenu kontrolnog okvira SPNFT-a, a ne samo ishoditi primjerak respondentovih politika i postupaka sprječavanja pranja novca. Ta bi procjena trebala uključivati postojeće alate za praćenje transakcija kako bi se osiguralo da su prikladni za vrstu poslovanja koje obavlja respondent. Tu je procjenu potrebno na odgovarajući način dokumentirati. U skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika, ako je rizik posebno visok i osobito kada je riječ o velikom broju transakcija korespondentnog bankarstva, korespondent bi trebao razmotriti terenske posjete i/ili testiranje uzorka kako bi osigurao da se politike i postupci SPNFT-a respondenta djelotvorno provode”

(viii) Izmjene smjernice 9.: Sektorska smjernica za banke koje posluju s građanstvom

24. Smjernica 9.3. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„9.3. Banke bi, uz čimbenike rizika i mjere utvrđene Glavom I. ovih Smjernica, trebale uzeti u obzir i sljedeće: banke koje pružaju usluge upravljanja imovinom trebale bi upućivati i na sektorsku smjernicu br. 12, usluge iniciranja plaćanja ili usluge pružanja informacija o računu trebale bi upućivati i na sektorsku smjernicu br. 18, a banke koje pružaju usluge povezane s kriptoinovinom trebale bi upućivati na sektorsku smjernicu 21.”

25. Smjernica 9.16. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„9.16. Ako stranka banke otvori „zbirni/omnibus račun” kako bi upravljala sredstvima ili kriptoinovinom koja pripada vlastitim klijentima stranke, banka bi trebala primijeniti potpune mjere dubinske analize stranke, uključujući postupanje prema klijentima stranke kao prema stvarnim vlasnicima sredstava na zbirnom računu i provjeravanje njihovih identiteta.”

26. Smjernica 9.17. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„9.17. Ako je banka na temelju svoje procjene rizika od pranja novca / financiranja terorizma provedene u skladu s ovim smjernicama utvrdila da je razina rizika od pranja novca / financiranja terorizma povezana s poslovnim odnosom visoka, trebala bi prema potrebi primijeniti pojačane mjere dubinske analize utvrđene u članku 18. Direktive (EU) 2015/849.”

27. U smjernici 9.18. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„9.18. Međutim, u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim zakonodavstvom, ako je, u skladu s pojedinačnom procjenom rizika od pranja novca / financiranja terorizma stranke, rizik povezan s poslovnim odnosom nizak, banka može primijeniti pojednostavnjene mjere dubinske analize (SDD) pod uvjetom da:”

28. Naslov smjernica od 9.20. do 9.24. zamjenjuje se sljedećim:

„Stranke koje nude usluge povezane s kriptoinovinom”

29. Brišu se smjernice od 9.20. do 9.23.

30. Umeću se sljedeće smjernice 9.20. i 9.21.:

„9.20. Pri uspostavi poslovnog odnosa sa strankom koja nudi usluge povezane s kriptoinovinom, a nije obuhvaćena definicijom pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom iz Uredbe (EU) 2023/1114⁵, banke mogu biti izložene povećanom riziku od pranja novca i financiranja terorizma. Rizik se može smanjiti u okolnostima u kojima je takav pružatelj definiran i nadziran na temelju regulatornog okvira sličnog onom utvrđenom u Uredbi (EU) 2023/1114 ili Direktivi (EU) 2015/849. Banke bi trebale provesti procjenu rizika od pranja novca / financiranja terorizma tih stranaka prije uspostave poslovnog odnosa s njima. Kao dio toga, banke bi također trebale razmotriti rizik od pranja novca / financiranja terorizma povezan s određenom vrstom kriptoinovine koju pružaju ti pružatelji usluga.”

„9.21. Kako bi se osiguralo smanjenje rizika od pranja novca / financiranja terorizma povezanog sa strankama opisanim u smjernici 9.20., kao dio svojih mjera dubinske analize stranke, banke bi trebale barem:

- a) komunicirati sa strankom kako bi razumjela prirodu poslovanja i rizike od pranja novca / financiranja terorizma kojima je izložena
- b) osim provjere identiteta stvarnih vlasnika stranke, provesti dubinsku analizu višeg rukovodstva u mjeri u kojoj se oni razlikuju, uključujući uzimanje u obzir svih nepovoljnih informacija
- c) razumjeti u kojoj mjeri te stranke primjenjuju vlastite mjere dubinske analize na svoje klijente na temelju zakonske obveze ili na dobrovoljnoj osnovi

---

⁵ Uredba (EU) 2023/1114 o tržištima kriptoinovine i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937.

- d) utvrditi je li stranka registrirana ili ima li dozvolu za rad u državi članici EU-a/EGP-a ili državi izvan EU-a te, u slučaju države koja nije članica EU-a, zauzeti stajalište o primjerenosti regulatornog i nadzornog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te države koja nije članica EU-a u skladu sa smjernicom 2.11.
- e) utvrditi jesu li usluge koje pruža stranka obuhvaćene opsegom registracije ili licence stranke
- f) utvrditi pruža li stranka usluge različite od onih za koje je registrirana ili ima dozvolu kao kreditna ili financijska institucija
- g) ako poslovanje stranke uključuje izdavanje kriptovaluta radi prikupljanja sredstava, kao što su inicijalne ponude povezane s kriptovalutama, banke bi trebale utvrditi obavlja li se takvo poslovanje u skladu s postojećim pravnim zahtjevima i, prema potrebi, je li regulirano za potrebe SPNFT-a u skladu s međunarodno dogovorenim standardima, kao što su standardi koje je objavila Stručna skupina za financijsko djelovanje.”

(ix) Izmjene smjernice 10.: Sektorska smjernica za izdavatelje elektroničkog novca

31. Smjernica 10.2. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„10.2. Društva koja izdaju elektronički novac trebala bi uzeti u obzir i sljedeće čimbenike rizika i mjere, uz one utvrđene Glavom I. ovih Smjernica: Društva čije odobrenje uključuje pružanje poslovnih aktivnosti kao usluga iniciranja plaćanja i usluga pružanja informacija o računu trebala bi se voditi i sektorskom smjernicom 18. U ovom kontekstu može biti relevantna i sektorska smjernica 11. za pružatelje usluga novčanih pošiljaka. Društva koja pružaju usluge povezane s kriptovalutinom trebala bi uzeti u obzir i sektorsku smjernicu 21.”

(x) Izmjene smjernice 15.: Sektorska smjernica za investicijska društva

32. Smjernica 15.1. zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„15.1. Investicijska društva, kako su definirana člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Direktive 2014/65/EU, trebala bi pri pružanju ili izvršavanju investicijskih usluga ili aktivnosti definiranih člankom 4. stavkom 1. točkom 2. Direktive (EU) 2014/65, razmotriti sljedeće čimbenike rizika i mjere uz one utvrđene Glavom I. ovih Smjernica. U ovom kontekstu mogu biti relevantne i sektorske smjernice 12. i 21.”

(xi) Izmjena smjernice 17.: Sektorska smjernica za regulirane platforme za skupno financiranje

33. U smjernici 17.4. točka i) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„i). pružatelj usluga skupnog financiranja ulagateljima i vlasnicima projekata omogućuje upotrebu kriptovaluta za namiru platnih transakcija putem platforme za skupno financiranje ako takvi prijenosi mogu biti izloženi povećanom riziku od pranja novca/financiranja terorizma

zbog čimbenika opisanih u smjernici 21.3.(d).”

34. U smjernici 17.6. točka b) zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„b) ulagatelj ili vlasnik projekta prenosi kriptoinovinu ako takav prijenos može biti izložen povećanom riziku od pranja novca/financiranja terorizma zbog čimbenika opisanih u smjernici 21.3. točki d)”

35. Umeće se sljedeća smjernica 21.:

(xii) „Smjernica 21.: Sektorska smjernica za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom

21.1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati na umu da su izloženi rizicima od pranja novca i financiranja terorizma zbog posebnih značajki svojeg poslovnog modela i tehnologije koju upotrebljavaju u okviru svojeg poslovanja, što im omogućuje trenutni prijenos kriptoinovine diljem svijeta i uvođenje stranaka u različitim jurisdikcijama. Rizik se dodatno povećava kada obrađuju ili olakšavaju transakcije odnosno nude proizvode ili usluge s višim stupnjem anonimnosti.

21.2. Pri davanju usluga pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi poštovati odredbe iz Glave I. i sektorske odredbe iz Glave II. ako su one relevantne za ponudu proizvoda pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

Čimbenici rizika

Čimbenici rizika proizvoda, usluga i transakcija

21.3. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti **povećanom riziku**:

- a) proizvodi ili usluge pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom s višim stupnjem anonimnosti
- b) proizvod koji omogućuje plaćanja trećih strana koje nisu povezane s proizvodom niti su unaprijed identificirane i provjerene, u slučaju kada takva plaćanja nemaju očito ekonomsko opravdanje
- c) proizvod koji unaprijed ne ograničava ukupni broj, opseg ili vrijednost transakcija
- d) proizvod koji omogućuje transakcije između računa stranke i:
  - i. adrese koje su udomljene kod njega
  - ii. računa kriptoinovine ili adrese distribuiranog zapisa kojima upravlja subjekt koji nudi usluge povezane s kriptoinovinom kako je definiran u smjernici 9.20. ili na kojega se primjenjuje regulatorni i nadzorni režim SPNFT-a koji je manje pouzdan od režima predviđenog Direktivom (EU) 2015/849
  - iii. platforme za istorazinsku razmjenu kriptoinovine ili druge vrste

- decentralizirane ili distribuirane aplikacije za kriptovalutu koju ne kontrolira pravna ili fizička osoba niti na nju utječe (čestog naziva „decentralizirane financije” (DeFi))
- iv. platformi čiji je cilj prikrivati transakcije i olakšati anonimnost kao što su platforme koje prikrivaju izvor kriptovalute (mixer) ili koje miješaju kriptovalutu koja se može identificirati s onom koja se ne može (tumbler)
  - v. hardvera koji se upotrebljava za razmjenu kriptovalute za službene valute ili obratno (kao što su bankomati za kriptovalute), koji uključuje upotrebu gotovine ili elektroničkog novca, na koji se primjenjuju izuzeća iz članka 12. Direktive (EU) 2015/849 ili koji nije obuhvaćen regulatornim i nadzornim režimom u EU-u
- e) proizvodi koji uključuju nove poslovne prakse, uključujući nove kanale isporuke, i upotreba tehnologija za koje pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom ne može pouzdano procijeniti razinu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa smjernicom 1.7. točkom d) zbog nedostatka informacija
  - f) kada pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom na veliko ima slabu kontrolu nad ugrađenom uslugom koju nudi drugi pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom
  - g) kada rezultati analize provedene naprednim analitičkim alatima upućuju na veći rizik.

21.4. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti smanjenju rizika:

- a) proizvodi sa smanjenom funkcionalnošću, kao što je mali broj transakcija ili manja vrijednosti
- b) proizvod koji omogućuje transakcije između računa stranke i
  - i. računa kriptovalute ili adrese decentraliziranog vođenja evidencije transakcija na ime stranke, koji je u posjedu pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom
  - ii. računa kriptovalute ili adrese distribuiranog zapisa na ime stranke kod subjekta koji nudi usluge povezane s kriptovalutom, koji nije obuhvaćen definicijom pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom iz Uredbe (EU) 2023/1114⁶, koji je reguliran izvan EU-a regulatornim okvirom, koji je jednako pouzdan kao onaj predviđen Uredbom (EU) 2023/1114 i koji podliježe regulatornom i nadzornom okviru za SPNFT koji je jednako pouzdan kao onaj predviđen Direktivom (EU) 2015/849
  - iii. bankovnog računa na ime stranke kod kreditne institucije na koju se primjenjuje regulatorni i nadzorni okvir za SPNFT utvrđen u Direktivi (EU) 2015/849 ili drugi zakonodavni okvir izvan EU-a koji je jednako pouzdan kao

---

⁶ Uredba (EU) 2023/1114 o tržištima kriptovalute i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937

onaj predviđen Direktivom (EU) 2015/849 ili

- c) kada su priroda i opseg platnih kanala ili sustava koje upotrebljava pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ograničeni na zatvorene sustave ili sustave namijenjene olakšavanju mikroplaćanja ili državnih plaćanja pojedinačnim osobama ili plaćanja pojedinačnih osoba državi
- d) kada je proizvod dostupan samo ograničenoj i definiranoj skupini klijenata, kao što su zaposlenici društva koje je izdalo kriptoinovinu.

Čimbenici rizika stranke

21.5. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti povećanom riziku:

- a) u pogledu **prirode stranke**, posebno:
  - i. neprofitna organizacija koja je na temelju pouzdanih i neovisnih izvora povezana s ekstremizmom, ekstremističkom propagandom ili podrškom terorizmu i aktivnostima ili je bila uključena u neprimjereno ponašanje ili kriminalne aktivnosti, uključujući slučajeve povezane s pranjem novca / financiranjem terorizma ili korupcijom
  - ii. društvo koje je fiktivna banka, kako je definirano u članku 3. stavku 17. Direktive (EU) 2015/849, ili druga vrsta fiktivnog društva
  - iii. poduzeće koje je nedavno osnovano i obrađuje veliki broj transakcija
  - iv. zakonito registrirano trgovačko društvo koje obrađuje veliki broj transakcija nakon razdoblja neaktivnosti od osnivanja
  - v. društvo koje je u poslovnom odnosu s jednim ili više drugih društava unutar grupe, kako je definirano u članku 3. stavku 15. Direktive (EU) 2015/849, koje pruža proizvode i usluge povezane s kriptoinovinom
  - vi. poduzetnik ili osoba koja koristi IP adresu povezanu s mračnom mrežom ili softverom koji omogućuje anonimnu komunikaciju, uključujući šifrirane e-poruke, anonimne ili privremene usluge elektroničke pošte i VPN-ove
  - vii. ranjiva osoba, odnosno osoba za koju nije vjerojatno da će biti tipična stranka pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili osoba koja pokazuje vrlo malo znanja i razumijevanja o kriptoinovini i povezanoj tehnologiji, što se može dokazati rezultatima testa primjerenosti/znanja ili drugim kontaktima sa strankom, no koja ipak odluči obavljati česte transakcije ili transakcije visoke vrijednosti, može povećati rizik da se tu stranku koristi kao posrednika za prijenos novca.
- b) U pogledu **ponašanja stranke**, situacije u kojima stranka:
  - i. pokušava otvoriti više računa kriptoinovine kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom bez očite ekonomske opravdanosti ili poslovne svrhe

- ii. odnosno stvarni vlasnik stranke nije u mogućnosti ili ne želi pružiti potrebne informacije o dubinskoj analizi stranke na zahtjev pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, bez opravdanog razloga za to, na način da:
  - a) namjerno izbjegava izravan kontakt s pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom, u izravnom kontaktu ili na daljinu
  - b) pokušava prikriti stvarnog vlasnika sredstava uključivanjem agenata ili pridruženih subjekata, kao što su pružatelji usluga, pružatelji usluga povjerenja ili korporativnih usluga, u poslovni odnos ili transakcije
  - c) ne reagira na upit za informacije ili pokušava dovesti u zabludu pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u pogledu izvora sredstava ili izvora kriptoinovine koja se upotrebljava za dobivanje kriptoinovine ili o svrhe transakcija
- iii. upotrebljava IP adresu ili mobilni uređaj koji je povezan s više klijenata, bez očitog ekonomskog razloga, ili za koji je poznato da je povezan s potencijalno nezakonitim ili kriminalnim aktivnostima; ili se računu kriptoinovine stranke pristupa s više IP adresa bez ikakve očite poveznice sa strankom
- iv. pruža nedosljedne informacije, među ostalim ako IP adresa stranke nije u skladu s drugim informacijama o stranci, kao što su informacije koje se moraju priložiti prijenosu u skladu s člankom 14. stavkom 1. i člankom 14. stavkom 2. Uredbe (EU) 2023/1113, ili informacije o uobičajenom boravištu, registraciji ili poslovnim aktivnostima stranke (i u trenutku ulaska u poslovni odnos i u vrijeme transakcije), informacije o izvorima sredstava ili izvoru kriptoinovine nisu u skladu s drugim informacijama dubinske analize stranke ili općim profilom stranke
- v. upotrebljava adresu, lokaciju ili IP adresu povezanu s računima kriptoinovine registriranim različite korisnike kod jednog ili više pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom
- vi. često mijenja svoje osobne podatke ili platne instrumente bez očitog razloga
- vii. često prima ili prenosi iznose kriptoinovine s adresa koje su udomljene kod njega i koji su tek neznatno ispod praga od 1 000 EUR utvrđenog u članku 14. stavku 5. i članku 16. stavku 2. Uredbe (EU) 2023/1113, koji pokreće provjeru korisnika ili pošiljatelja
- viii. ukazuje na to da je svrha ulagati u početnu javnu ponudu tokena, u kriptoinovinu ili proizvod koji nudi nerazmjerno visok povrat i nalazi se u visokorizičnoj jurisdikciji ili je povezan s visokim indicijama da se radi o prijevari ili koji nije u skladu s bijelom knjigom propisanom Uredbom (EU) 2023/1114⁷.

---

⁷ Uredba (EU) 2023/1114 o tržištima kriptoinovine i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937.

- ix. pokazuje obrasce ponašanja ili transakcija koji nisu u skladu s onima koji se očekuju od vrste stranke ili kategorije rizika kojoj pripada ili koji su neočekivani na temelju informacija koje je stranka pružila pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom pri uspostavi ili tijekom cijelog poslovnog odnosa. Takve okolnosti uključuju stranku:
  - a) koja neočekivano i bez očitih razloga znatno poveća broj ili vrijednost prijenosa kriptoinovine ili kombiniranih prijenosa nakon razdoblja mirovanja
  - b) koja provodi transakcije s neuobičajeno visokom učestalošću i obujmom kriptoinovine, što nije u skladu sa svrhom i prirodom poslovnog odnosa te je bez očite gospodarske svrhe
  - c) koja povećava ograničenja transakcija u mjeri koja nije razmjerna prijavljenom prihodu stranke ili na drugi način premašuje očekivani opseg aktivnosti.
- x. koja pokazuje obrasce ponašanja koji su neobični jer uključuju neobjašnjene prijenose na adrese distribuiranog zapisa odnosno na račune kriptoinovine ili s njih u više jurisdikcija bez očite poslovne ili zakonite svrhe.
- xi. Pri razmjeni kriptoinovine za službene valute i obrnuto, stranka:
  - a) upotrebljava više bankovnih računa ili računa za plaćanje, kreditnih kartica ili kartica s unaprijed uplaćenim sredstvima za financiranje računa kriptoinovine
  - b) upotrebljava bankovni račun ili račun za plaćanje, kreditnu karticu na ime osobe različite od stranke, a da nema jasne veze s tom osobom
  - c) upotrebljava bankovni račun ili račun za plaćanje koji se nalazi u jurisdikciji koja nije u skladu s adresom ili lokacijom koju je navela stranka
  - d) upotrebljava više pružatelja platnih usluga
  - e) opetovano traži razmjenu kriptoinovine za gotovinu ili anoniman elektronički novac ili obrnuto
  - f) upotrebljava protokole koji povezuju dva lanca blokova za razmjenu kriptoinovine za drugu kriptoinovinu na drugoj mreži, kao što su Monero, Zcash ili slično
  - g) upotrebljava bankomate za kriptovalute na različitim lokacijama za opetovani prijenos sredstava na bankovni račun
  - h) povlači kriptoinovinu iz pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom na adresu koja je udomljena kod njega odmah nakon polaganja kriptoinovine ili razmjene za različitu kriptoinovinu kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom

- xii. ulaže ili razmjenjuje kriptovalutu koju je pozajmila putem istovrsne razmjene ili druge platforme za kreditiranje koja nije obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) 2023/1114 ili bilo kojeg drugog relevantnog regulatornog okvira unutar ili izvan EU-a, posebno koja je decentralizirana ili distribuirana aplikacija bez pravne ili fizičke osobe koja je može kontrolirati ili na nju utjecati
- xiii. izravno ili neizravno prima ili šalje kriptovalutu koja je povezana s mrežom ili je rezultat nezakonitih aktivnosti
- xiv. ulaže ili razmjenjuje kriptovalutu, koja sama nudi veći stupanj anonimnosti ili stranka prima kriptovalutu koja je bila predmet aktivnosti koje pružaju anonimnost, posebno postupci kojima se prikriva transakcija na temelju tehnologije distribuiranog zapisa ili koji sadržavaju druge značajke slične onima navedenima u točki a) smjernice 21.5.
- xv. opetovano prima kriptovalutu ili je šalje na:
  - a) račun kriptovalute putem posredničkog pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom, koji nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe (EU) 2023/1114 ili bilo kojeg drugog relevantnog regulatornog okvira unutar ili izvan EU-a ili koji podliježe regulatornom i nadzornom okviru za SPNFT koji je manje pouzdan od onog predviđenog Direktivom (EU) 2015/849
  - b) više adresa koje su udomljene kod njega ili više računa kriptovalute koje drže isti ili različiti pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom bez očitog ekonomskog razloga za to
  - c) novootvoreni ili prethodno neaktivni račun kriptovalute ili adresu distribuiranog zapisa treće strane
  - d) adrese koje su udomljene kod njega na decentraliziranim platformama, koje uključuju upotrebu platformi koje prikrivaju izvor kriptovalute (mixer) ili koje miješaju kriptovalutu koja se može identificirati s onom koja se ne može (tumbler) kao i drugih tehnologija koje pružaju veću privatnost i mogu prikriti financijsku povijest povezanu s adresom distribuiranog zapisa i izvor sredstava za transakciju, čime se ugrožava sposobnost pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom da upozna svoje stranke i provodi učinkovite sustave i kontrole SPNFT-a
  - e) račun kriptovalute ubrzo nakon što ga je pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom uveo kao novu stranku, nakon čega slijedi povlačenje ili prijenos s takvog računa u kratkom vremenskom razdoblju bez očite ekonomske opravdanosti
  - f) račun kriptovalute u iznosu koji je često ispod definirane praga ili, u slučaju prijena na adresu udomljenu kod njega, ispod praga od 1 000 EUR kako je definirano u članku 14. stavku 5. i članku 16. stavku 2.

Uredbe (EU) 2023/1113

- g) račun kriptovalute dijeljenjem transakcija na brojne male transakcije koje se šalju na više adresa distribuiranog zapisa (smurfing)
- xvi. Čini se da stranka iskorištava tehnološke propuste ili nepravilan rad te tehnologije u svoju korist.
- xvii. Stranka objašnjava da je kriptovaluta prenesena na pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom dobivena nagradama od rudarenja ili zaključavanja kriptovalute u novčaniku (staking), ali te se nagrade ne čine razmjernima kriptovaluti nastaloj takvim aktivnostima.

21.6. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti **smanjenju rizika**:

- a) stranka je tijekom prethodnih transakcija kriptovalutom ispunila zahtjeve u pogledu informacija predviđene Uredbom (EU) 2023/1113, kako je detaljnije navedeno u odjeljku 4⁸. EBA-inih Smjernica o pravilima putovanja (The Travel Rule Guidelines), te je dostavila informacije koje omogućuju identifikaciju ili provjeru stranke u slučaju sumnje ili nejasnoća
- b) prijašnje transakcije kriptovalutom stranke nisu izazivale sumnju ili zabrinutost, a traženi proizvod ili usluga u skladu su s profilom rizika stranke
- c) stranka traži zamjenu za službenu valutu ili iz službene valute, a izvor ili odredište sredstava je vlastiti bankovni račun stranke kod kreditne institucije u jurisdikciji koju je pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom procijenio kao jurisdikciju niskog rizika
- d) stranka traži razmjenu, a izvor ili odredište kriptovalute je vlastiti račun kriptovalute stranke ili adresa distribuiranog zapisa na poslužitelju udomljenom kod pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom reguliranog Uredbom (EU) 2023/1114 ili kod subjekta koji nudi usluge kriptovalute, koji je reguliran i nadziran izvan EU-a na temelju regulatornog okvira koji je jednako pouzdan kao onaj predviđen Uredbom (EU) 2023/1114 i podliježe zahtjevima za SPNFT pouzdanima poput onih utvrđenima Direktivom (EU) 2015/849, koji je pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom odobrio ili je na drugi način utvrdio da je niskog rizika
- e) stranka traži razmjenu, a izvor ili odredište kriptovalute odnosi se na plaćanja male vrijednosti za proizvode i usluge na račun kriptovalute ili s njega odnosno na adresu distribuiranog zapisa ili s nje na kojima nema dostupnih negativnih informacija

---

⁸ Smjernice o sprečavanju zlouporabe sredstava i određenih prijenosa kriptovalute za potrebe pranja novca i financiranja terorizma u skladu s Uredbom (EU) 2023/1113, [... Ovdje unesite broj tih smjernica nakon donošenja], trenutno u okviru savjetovanja (EBA/CP/2023/35)] (The Travel Rule Guidelines (Smjernice o pravilima putovanja))

- f) stranka prenosi sredstva između dvaju pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i subjekta koji nudi usluge povezane s kriptoinovinom koji nije pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom, koji je reguliran i nadziran unutar EU-a ili na drugi način podliježe jednako pouzdanom regulatornom okviru kao što je onaj predviđen Uredbom (EU) 2023/1114 i na kojeg se primjenjuju jednako strogi zahtjevi za SPNFT kao oni predviđeni Direktivom (EU) 2015/849.

Čimbenici rizika država ili geografskih područja

21.7. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti povećanom riziku:

- a) financijska sredstva stranke koja se razmjenjuju za kriptoinovinu, koja potječu iz osobnih ili poslovnih odnosa koji uključuju jurisdikcije povezane s višim rizikom od pranja novca / financiranja terorizma
- b) osnovni račun ili korisnički račun kriptoinovine odnosno adresa distribuiranog zapisa pošiljatelja ili korisnika povezani su s jurisdikcijom s višim rizikom od pranja novca / financiranja terorizma ili jurisdikcijama/područjima za koje se zna da financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti odnosno u kojima djeluju skupine koje vrše kaznena djela terorizma te jurisdikcijama na koje se primjenjuju financijske sankcije, embargo ili mjere zbog terorizma, financiranja terorizma ili širenja naoružanja
- c) stranka ili stvarni vlasnik stranke je rezident, ima poslovni nastan, posluje u odnosno ima osobne ili poslovne odnose koji uključuju jurisdikciju povezanu s povećanim rizikom od pranja novca ili financiranja terorizma
- d) poslovni odnos uspostavlja se putem pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili bankomata za kriptovalute koji se nalazi u regiji ili jurisdikciji povezanoj s visokim rizikom od pranja novca / financiranja terorizma
- e) stranka je izravno ili neizravno uključena u operacije rudarenja kriptoinovine putem odnosa s trećim stranama, koje se odvijaju u visokorizičnoj jurisdikciji koju je kao takvu utvrdila Europska komisija na temelju članka 9. Direktive (EU) 2015/849, ili u jurisdikciji na koju se primjenjuju mjere ograničenja ili ciljane financijske sankcije.

21.8. Sljedeći čimbenik može doprinijeti **smanjenju rizika**:

- a) ako prijenos dolazi s računa kriptoinovine ili s adrese distribuiranog zapisa kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili subjekta koji nudi usluge povezane s kriptoinovinom koji nije pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom u jurisdikciji povezanoj s niskim rizikom od pranja novca/financiranja terorizma ili se šalje na takav račun ili adresu.

Čimbenici rizika distribucijskih kanala

21.9. Sljedeći čimbenici mogu doprinijeti povećanom riziku:

- a) poslovni se odnos uspostavlja primjenom rješenja za uvođenje stranaka na daljinu koja nisu u skladu s EBA-inim Smjernicama za uvođenje stranaka na daljinu⁹.
- b) ne postoje ograničenja instrumenta financiranja, na primjer u slučaju gotovine, čekova ili proizvoda elektroničkog novca na koje se primjenjuje izuzeće na temelju članka 12. Direktive (EU) 2015/849
- c) poslovni odnos između pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i stranke uspostavlja se preko posredničkog pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom definiranog u smjernici 9.20.
- d) identifikaciju i provjeru stranke provodi pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom koji se nalazi u visokorizičnoj jurisdikciji na temelju ugovora o izdvajanju poslovnih procesa, u skladu s člankom 29. Direktive (EU) 2015/849
- e) novi distribucijski kanali ili nove tehnologije za distribuciju kriptoinovine, koji još nisu u potpunosti testirani ili predstavljaju povećani rizik od pranja novca / financiranja terorizma
- f) poslovni odnos uspostavlja se putem bankomata za kriptovalute, čime se povećava rizik zbog uporabe gotovine.

21.10. Sljedeći čimbenik može doprinijeti smanjenju rizika:

- a) ako se pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom oslanja na mjere dubinske analize stranke koje primjenjuje treća strana u skladu s člankom 26. Direktive (EU) 2015/849 i ako se ta treća strana nalazi u EU-u.

Mjere

21.11. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi osigurati da su sustavi koje upotrebljavaju za utvrđivanje i rješavanje rizika od pranja novca i financiranja terorizma u skladu s kriterijima utvrđenima u Glavi I. ovih Smjernica. Konkretno, zbog svojih poslovnih modela pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi osigurati da imaju odgovarajuće i djelotvorne alate za praćenje, uključujući alate za praćenje transakcija i napredne analitičke alate. Opseg takvih alata određuje se na temelju prirode i učestalosti aktivnosti pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, uključujući vrstu kriptoinovine koja se stavlja na raspolaganje za trgovanje ili razmjenu. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi osigurati i da relevantni zaposlenici prođu specijaliziranu obuku kako bi dobro razumjeli kriptoinovinu te rizike od pranja novca i financiranja terorizma kojima mogu izložiti pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

---

⁹ EBA-ine Smjernice o korištenju rješenja za uvođenje stranaka na daljinu prema članku 13. stavku 1. Direktive (EU) 2015/849 (EBA/GL/2022/15)

Pojačana dubinska analiza stranke

21.12. Ako je rizik povezan s poslovnim odnosom ili povremenom transakcijom povećan, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom moraju primijeniti pojačane mjere dubinske analize stranke u skladu s člankom 18. Direktive (EU) 2015/849 i kako je utvrđeno u Glavi I. ovih Smjernica. Osim toga, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi, prema potrebi, primjenjivati relevantne pojačane mjere dubinske analize stranke koje su navedene na popisu u nastavku, ovisno o izloženosti poslovnog odnosa riziku:

- a) provjeriti identitet stranke i stvarnog vlasnika na temelju više pouzdanih i neovisnih izvora
- b) utvrditi i provjeriti identitet većinskih dioničara koji ne odgovaraju definiciji stvarnih vlasnika u skladu s člankom 3. Direktive (EU) 2015/849 ili bilo kojih fizičkih osoba ovlaštenih voditi račun kriptoinovine ili adresu distribuiranog zapisa u ime stranke odnosno davati upute o prijenosu ili razmjeni kriptoinovine odnosno drugim uslugama povezanim s tom kriptoinovinom
- c) prikupljati dodatne informacije o stranci te prirodi i svrsi poslovnog odnosa kako bi izgradili potpuniji profil stranke, primjerice pretraživanjem javno dostupnih izvora ili nepovoljnih napisa u medijima odnosno naručivanjem obavještajnog izvješća treće strane. Primjeri vrste informacija koje pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom mogu tražiti uključuju:
  - i. prirodu poslovanja ili zaposlenja stranke
  - ii. izvor imovine stranke i izvor novčanih sredstava stranke koji se razmjenjuju za kriptoinovinu kako bi bili sigurni da je riječ o zakonito stečenim sredstvima
  - iii. izvor kriptoinovine stranke koja se razmjenjuje za službenu valutu, uključujući kada i gdje je kupljena
  - iv. svrhu transakcije, uključujući, prema potrebi, odredište prijenosa kriptoinovine
  - v. informacije o bilo kakvim vezama koje bi stranka mogla imati s drugim jurisdikcijama (središnjim uredima, pogonima, podružnicama itd.) ili pojedincima za koje se zna da imaju znatan utjecaj na poslovanje stranke
  - vi. zahtjev za podatke i dobivanje podataka o transakcijama s kriptoinovinom stranke i, ako je stranka pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom, o povijesti trgovanja iz sustava pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom
- d) prikupljati dokaze o izvoru novčanih sredstava, izvoru bogatstva ili izvoru kriptoinovine u vezi s transakcijama koje predstavljaju veći rizik
- e) učestalije pratiti transakcije kriptoinovinom odnosno sve bi transakcije trebalo pratiti radi otkrivanja neočekivanih ponašanja, obrazaca i pokazatelja sumnjivih aktivnosti te bi praćenje trebalo obuhvaćati i ostale subjekte s kojima stranka obavlja transakcije

- f) pregledavati i, prema potrebi, češće ažurirati informacije, podatke i dokumentaciju koja se čuva, posebno u slučaju događaja koji je pokretač
- g) ako je rizik povezan s određenim odnosom posebno visok, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi redovitije revidirati poslovni odnos
- h) češće ili detaljnije procjenjivati aktivnosti koje se obavljaju na računima kriptoinovine stranke s pomoću alata za istragu kriptoinovine
- i) ako stranka ima višestruke adrese distribuiranog zapisa ili mreže lanaca blokova, pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom trebao bi te adrese povezati sa strankom
- j) učestalije pratiti IP adrese stranke i provjeravati ih u odnosu na IP adrese kojima se koriste druge stranke
- k) utvrditi razinu znanja i razumijevanja koje stranka ima o kriptoinovini kako bi se utvrdilo da se stranku ne koristi kao posrednika za prijenos novca
- l) ako obrazac povlačenja ili iskupa nije u skladu s profilom stranke ili prirodom i svrhom poslovnog odnosa, pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom trebao bi uvesti dodatne mjere kako bi osigurao da povlačenje ili otkup traži stranka, a ne treća strana, što je posebno važno za visokorizične, starije ili ranjivije kupce
- m) potvrditi da je adresa s koje je primljen prijenos udomljena kod stranke te da je pod kontrolom ili vlasništvom stranke pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

21.13. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi primjenjivati napredne analitičke alate na transakcije na temelju procjene rizika, kao dopunu standardnim alatima za praćenje transakcija. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi primjenjivati napredne analitičke alate za procjenu rizika povezanog s transakcijama, posebno transakcijama koje uključuju adrese udomljene kod stranke, jer se time pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom omogućuje praćenje povijesti transakcija i utvrđivanje mogućih veza s kriminalnim aktivnostima, osobama ili subjektima.

21.14. U pogledu poslovnih odnosa ili transakcija koje uključuju visokorizične zemlje izvan EU-a pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi slijediti smjernice iz Glave I.

Pojednostavljena dubinska analiza stranke

21.15. U situacijama niskog rizika, koje su kao takve klasificirane na temelju procjene rizika od pranja novca/financiranja terorizma koju je proveo pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom u skladu s ovim smjernicama i u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim zakonodavstvom, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom mogu primijeniti pojednostavnjene mjere dubinske analize stranke, koje mogu uključivati:

- a) za stranke koje podliježu režimu dodjeljivanja licenci i regulatornom režimu u EU-u ili u zemlji izvan EU-a, provjeru identiteta na temelju dokaza o podlijevanju stranke tom režimu, primjerice pretraživanjem javnog registra regulatora

- b) ažuriranje informacija, podataka ili dokumentacije za provedbu dubinske analize stranke samo u slučaju događaja koji je pokretač, kao što je zahtjev stranke za ugovaranje novog proizvoda ili proizvoda višeg rizika odnosno promjene u ponašanju stranke ili profilu transakcije koje upućuju na to da rizik povezan s poslovnim odnosom više nije nizak, uz poštovanje razdoblja ažuriranja informacija utvrđenih nacionalnim zakonodavstvom
- c) manju učestalost praćenja transakcija za proizvode koji uključuju opetovane transakcije.

Vođenje evidencije

21.16. Ako su informacije o strankama i transakcijama dostupne decentraliziranom zapisu, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ne bi se za vođenje evidencije trebali oslanjati na decentralizirano vođenje evidencije, već bi trebali poduzeti korake za ispunjenje svojih obveza vođenja evidencije u skladu s Direktivom (EU) 2015/849 i prethodno navedenim smjernicama 5.1. i 5.2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uspostaviti postupke koji im omogućuju povezivanje adrese distribuiranog zapisa s privatnim ključem koji kontrolira fizička ili pravna osoba.